

JOZEF KARIKA

Černý rok

VÁLKA MAFIE

argo

JOZEF KARIKA
Černý rok
VÁLKA MAFIE

Ze slovenského originálu Čierny rok,
vydaného roku 2017 nakladatelstvom Ikar v Bratislavě,
přeložil Jiří Popiolek.

Obálka Neil Johnston.

Grafickou úpravu navrhl Pavel Růt.

Jazyková redakce Marie Černá.

Odpovědný redaktor Miloš Urban.

Technická redaktorka Alexandra Švolíková.

Vydalo nakladatelství Argo,

Milíčova 13, 130 00 Praha 3,

argo@argo.cz, www.argo.cz,

roku 2020 jako svou 5624. publikaci.

Vytiskla tiskárna Těšínské papírny.

Vydání první.

ISBN 978-80-257-4521-2

Naše knihy distribuuje knižní velkoobchod KOSMAS

sklad: Za Halami 877

252 62 Horoměřice

tel: 226 519 383, fax: 226 519 387

e-mail: odbyt@kosmas.cz, www.firma.kosmas.cz

Knihy je možno pohodlně zakoupit

v internetovém knihkupectví

www.kosmas.cz

KOLO ŠTĚSTÍ

Z rozpáleného asfaltu sálalo teplo. Horký vzduch se nad ním chvěl, prázdné parkoviště zaplavoval zápach nafty. Slunce nelítostně pražilo, neozýval se žádný zvuk. Zdálo se, že vedro odpařilo samotný život.

Na černém, roztékajícím se asfaltu ležela plyšová hračka – obrovský bílý medvěd. Nepřítomný pohled měl obrácený k azurové obloze, hravý úšklebek působil přízračně.

Hned vedle se povaloval lidský prst. Odkrvený, promodralý. Zdálo se, že je zhmožděný a useknutý – zřejmě něčím nepřiliš ostrým. Trčela z něj rozdrčená, zkrvavená kostička.

Plyšová bílá srst i zasychající červená, nepatrná kaluž se leskla ve slunečních paprscích. Medvěd se bez ustání šklebil, trpytivé korálkové oči upřené přímo k nebi.

I

Ted, nebo nikdy! Jestli to posereš, můžeš se jít pást, říkal si Luboš Ostrý. Věděl, že má jedinou šanci. Pokud schůzka nedopadne podle jeho představ, k takhle velké věci se už nedostane.

Netrpělivě přešlapoval na místě, pod podrážkami pečlivě vyleštěných bot mu skřípal štěrk. Koutkem oka šilhal po obřím ciferníku na nedaleké budově prádelny. Hodiny se ale už dávno zastavily, ručičky se nehybaly.

Velmi symbolické, usklíbl se. Vždyť v areálu bavlnářských závodů Texicom jako by se opravdu zastavil čas. Rozsáhlý komplex, který

pod Čebратěm vznikl konce devatenáctého století, byl kdysi největším textilním závodem v celém Rakousku-Uhersku. Fungovaly tady tkalcovny, přádelny, ale i strojírna, vyhlášená prototypová dílna, konfekční oddělení, a dokonce vlastní elektrárna.

Ostrý si to všechno nastudoval, vždyť právě detaily jako znalost historie podniku mohly rozhodnout o jeho podnikatelské budoucnosti. Znovu nervózně zašoupal nohama a rozhlédl se. Na rozpáleném parkovišti před budovou ředitelství postávali výrobní ředitelé Texicomu, ale i mnohem vyšší šarže. Zástupce samosprávy reprezentoval Alexander Vokoš, kolem kterého se motalo několik straníků z politického hnutí premiéra Kardiše. Oficiálně tady neměli co dělat, tahle záležitost se jich netýkala, ale nikdo neměl odvalu je vyhodit. Všichni zúčastnění chápali, že vážný problém, který dnes mají vyřešit, je hlavně politická záležitost.

Ostrý se rozhlédl po hrbolatém parkovišti a okolních stavbách. Opadaná omítka, praskliny, neklamné známky chátrání. Většinu budov postavili před sto lety, právě v těchto místech se nacházelo srdce továrny.

Luboš si dobře pamatoval, jak to tam vypadalo za komunistů – když ho z děcáku přemístili do rodinného centra, často chodíval k podnikové bráně a čekával na otčima, který se vracel ze směny. Pokaždé vyhrávala veselá hudba, ze závodu se hrnuly davy pracovníků. Není divu, vždyť podnik v šedesátých a sedmdesátých letech zaměstnával téměř pět tisíc lidí. Produkovalo se tu obrovské množství textilií, které znalo nejen Československo a celý socialistický blok – včetně Kuby nebo Vietnamu –, ale gigantické zakázky se vyráběly i pro Francii, Kanadu, západní Německo a další země. Neustále kouřící stodvacetimetrový komín s nápisem BZVIL – Bavlnářské závody Vladimíra Iljiče Lenina patřil k symbolům Ružomberku.

Dnes byl ale komplex vylidněný, a ani z komína – nápis byl už několik let přemalovaný na TEXICOM – se nekouřilo. Stalo se totiž něco nemilého, s čím nikdo nepočítal. Právě proto se dnes sešli na rozpraskaném parkovišti a čekali na vzácnou návštěvu. Museli zabránit katastrofě.

Luboš pohledem přeletěl po ředitelích, stranicích i zachmuřeném Vokošovi. Nenápadně se otočil a koutkem oka si prohlédl skupinku postávající opodál. Byli čtyři, na sobě drahé obleky, při-frčeli v německém audi. Mladí kluci, určitě jim nebylo ani třicet. Sršelo z nich sebevědomí, až arogance, jeden právě odhodil cigaretový špaček, druhý mezi řečí zachrchlal a nechutně si odplívl.

Já, nebo vy, pomyslel si Ostrý. Ted', nebo nikdy.

Znovu se podíval na tovární hodiny – tři patnáct, ručičky se nepohnuly ani o milimetr. I tak ale věděl, že vládní delegace má zpoždění. Ministr měl dorazit už před tři čtvrtě hodinou. Nic se nedalo dělat, zbývalo jen čekat, ostatně, stál tady i čas, jenom slunce usilovně pražilo. Ostrý si povolil kravatu, cítil, že má propocenou košili, ale sako si sundat netroufl – co když právě v tu chvíli dorazí ministr? Uviděl by ho v mokré košili – proti bezchybně upraveným mladíkům u nablýskaného auta by působil, jako by mu koukala sláma z bot. Nešlo o kuličky ani o umělohmotná céčka, točil se tady obrovský byznys, životní šance.

Ostrému přeběhl mráz po zádech, bylo mu horko, ale i tak ho zamrazilo. Hned jak se mu v mysli vynořila slova životní šance, vzpomněl si, že stejné spojení používal, když Petra Štarcha před třemi lety přesvědčoval, aby se zapojili do kšeftů se zbraněmi. Vzpomínky na Bosnu a hrůzy, které tam zažili, ho strašily dodnes. I ted', když si na to vzpomněl, zalitoval, že se ráno neposilnil kouzelným sněhem. Vzpruha by se mu hodila. Mozek o ni škemral, i když se Ostrý už více než rok vzorně držel. Nedopřál si ani jedno šňupnutí, dokonce ani doušek chlastu. Psychiatr, ke kterému ho po návratu z Bosny dotáhl Štarch, mu vysvětlil, že pro něj neexistuje žádná střední cesta. Jakmile si dopřeje sklenku nebo špetku kokainu, propadne se zpátky, vrátí se na sestupnou spirálu deprese a závislosti, ze které ho kamarád jen taktak vytrhl.

Přesně tak to psychiatr řekl – prý kamarád. Luboš nebyl Štarchovi vděčný, vždyť právě vzpomínka na to, jak chladnokrevně Peter popravil Zlatana Tanoviće, ho strašila nejvíc. Ať už si tu událost

racionalizoval, jak chtěl, donekonečna se přesvědčoval, že Štarch jednal pod tlakem a spácháním vraždy je vlastně oba zachránil, kyselinovou skvrnu vymazat nedokázal. Pálila ho, leptala mu duši i mozek.

Vzpamatoval se, na schůzce potřeboval sršet energií a přesvědčivostí, ne skleslou, depresivní náladou. Ubožáci vyzařující sebelítost přitahují smůlu, takovým nikdo nic nepřihraje. A právě o to dneska šlo – o miliardovou příhrávku. Ministr, straníci, a dokonce i samotný Kardiš se už jednou spálili. Příhráli Texicom někomu, o kom byli přesvědčení, že je to šampion, ale vyklubal se z něho obyčejný zmrd.

Když se privatizace státních podniků rozběhla naplno, rozhodoval o tom, komu spadnou do klína miliardové majetky, výhradně premiér Kardiš a jeho nejbližší spolupracovníci. Samozřejmě, existovala určitá fasáda pro veřejnost, která měla vytvářet iluzi spravedlnosti a transparentnosti, ale nikdo jí nevěnoval pozornost. V konečném důsledku rozhodoval Kardiš, jenom Kardiš, a dokonce se tím ani moc netajil. S hrdostí přiznával, že na Slovensku vytváří novou, kapitál vytvářející vrstvu a vybírá si přitom hlavně lidi oddané jeho vlastnímu politickému hnutí, které označoval za naše, dobré podnikatele. K obrovským majetkům se tak dostala různá individua, Kardiš za měřítko dobrého podnikatele považoval servilnost k vládní moci, stejně jako ochotu odvádět hnutí desátky, a někdy i dvacítky z nabytých miliard.

Dělo se to po celé zemi, ale jenom málo takhle zprivatizovaných podniků profitovalo – většina rychle zbankrotovala. A právě k tomu se mílovými kroky blížil i Texicom. Muž, který ho od Kardiše dostal, byl totální zmrd. A přitom mu premiér vyšel hodně vstříc. Odhadovaná cena závodů byla přibližně dvě miliardy korun. Ondrej Vilický, tak se ten nešťastník jmenoval, dostal továrnu za sto čtyřicet milionů. Z ceny reálně zaplatil čtyřicet milionů, které mu na ministrův příkaz půjčila banka sprátelená s Kardišovým hnutím. Do tohohle okamžiku bylo všechno v pořádku.

Jenže potom Vilickému hráblo. Uvěřil, že je obchodní génus, a pustil se do naplňování vlastních podnikatelských představ. Sotva

zjistil, že se ve skladech nacházejí obrovské měděné válce používané při textilním hlubotisku, celý provoz zrušil a drahou měď narychlo rozprodal.

Tenhle obchodní úspěch ho povzbudil, a tak začal rozprodávat strojní vybavení a nechal vytrhat kolejnice, které zabezpečovaly spojení podniku se železniční sítí. V záchvatu podnikatelského nadšení propustil několik desítek textilních inženýrů stojících za vývojem výrobků, za které továrna získávala ta nejvyšší domácí i mezinárodní ocenění.

Takové píčoviny Vilického nezajímaly. Nejlépe ze všech věděl, jak se musí obchodovat. Vyhodil dosavadní odborníky na nákup a prodej, v Bratislavě si založil obchod s bavlnou a začal výhodně obchodovat sám se sebou.

Tohle všechno by Kardišovi a vládě ani tak nevadilo. Nakonec, oproti některým dalším politickým privatizátorům si Vilický počínal vcelku obstojně. Vždyť miliardovou továrnu nepoložil na lopatky hned první rok. Dopustil se ale mnohem horšího přečinu – otálel s vyplácením desátek hnutí.

Obdržel proto první přátelské upozornění. Když nepomohlo, obdržel první výstrahu. Když nepomohla ani ta, dostal šroubovákem do oka. To už pomohlo. Vilický zaplatil, a dokonce i slušně uznal, že se na podnikání nehodí. Předvídavě se uklidil do zahraničí, čímž si zachránil druhé oko i nakradený majetek.

Ministr, stranici i samotný Kardiš se v něm trpce zklamali. Proto dnes vybírali nového šampióna, kterému by továrnu přihráli.

Já, nebo oni, opakoval si Ostrý. Teď, nebo nikdy.

II

Peter Štarch netušil, k čemu dojde v nejbližších minutách. Nehrozilo sice žádné nebezpečí – rozvážně řídil svůj mercedes po dálnici kolem Liptovské Mary –, ale cítil se nejistý. Na třpytící se hladině vodní

nádrže se houpalo několik člunů i sportovních jachet, břehy byly poseté opalujícími se lidmi. Dokonalá idylka.

Taky v autě panovala idylka, nebylo ale jisté, jak dlouho to vydrží. Na zadním sedadle totiž seděla Barbora, jeho mladší dcera, která teprve přednedávnem oslavila osmnácté narozeniny a podle toho se i chovala.

Vyrostla do krásy. Petrovi se při pohledu na ni pokaždé rozbušilo srdce směsicí dojetí, hrdosti a strachu. Hodně se o dcery bál, vždyť žili v příšerném, krutém světě a v obzvlášť krvavé době. I když si to ženské v rozpuku mládí neuvědomovaly – právě prožívaly nejkrásnější období v životě –, zuřilo kolem nich peklo. Štarch o tom věděl své. Sice se postaral o to, aby si dcery užívaly bezstarostnosti a dostaly všechno, po čem zatoužily, ale sám sledoval dění se sílící úzkostí.

Šílená doba, opravdu šílená. Vraždy, výbuchy a přestřelky na denním pořádku. Tenhle měsíc našli jen kousek odtud, u Čertovice, zabitého muže, který prý šéfoval partě z nížin. V hlavě měl tři kulky. Minulý měsíc zase někdo v Košicích spustil střelbu na jedoucí auto a zasáhl přitom několik civilistů. Zahynulo i osmnáctiletá dívka, která se provinila jenom tím, že stála v nesprávnou dobu na nesprávném místě.

Osmnáctileté děvče!

Štarch se podvědomě podíval do zpětného zrcátka. Barbora něco vyťukávala do nového vynálezu – mobilního telefonu. Nevšimla si, že ji otec pozoruje.

Peter sraštil obočí. Pohledem zabloudil k blízké zátoce, kde hejna rybářů lovila lahodné masíčko z hlubin nádrže. Idylický obraz ho neuklidnil, právě naopak, v hlavě se mu vyrojily další žahavé myšlenky.

V květnu výbuch auta v Čierné nad Tisou – zahynul při něm majitel esbéesky. Ještě předtím, začátkem jara, našli v Popradě uřezanou hlavu bývalého policisty. Někdo ji položil na kapotu auta a ozdobil policejní čepicí. V Banské Bystrici se mezitím střílelo ze samopalů AK-47 přímo v centru metropole. Útočníci se rozestavili podél celé hlavní ulice, rozstříleli dvě auta, zabili přitom šéfa topolčanského gangu a zranili několik jeho žoldáků. Na západě země, v Bratislavě, zase v únoru zastřelili jednoho z nejmocnějších bossů. Jenom

tak, za bílého dne, na parkovišti před známým hotelem. A to byl všechno jenom vrcholek ledovce, ve zprávách neustále vyhlašovali pátrání po zmizelých a nezvěstných; musely jich být desítky, jestli ne stovky. Policie, prokuratura nebo politici už ani nepředstírali znepokojení, všechno to byla normálka.

Opravdu, šílená a krutá doba, i Peter musel být tvrdý, když chtěl ochránit dcery. Slabým a měkkým se na Slovensku nedařilo, zato silným a rozhodným...

Štarch spokojeně poplácal volant luxusního mercedesu.

„Jdeš dneska na ten sraz?“ ozvala se Barbora.

Peter znervózněl, rozhovory s dospívajícími dcerami mu příliš nešly. V jednu chvíli bylo všechno v nejlepším pořádku, ale vzápětí mohla propuknout hádka. Hlavně v autě se to stávalo často, každá jízda mohla dopadnout všelijak, i takhle. Barbora se věnovala modernímu tanci; z nějakého důvodu si vybrala taneční skupinu v Liptovském Mikuláši – tvrdila, že je to nejlepší soubor v regionu, a pokud má trénovat, tak jedinec v něm. Štarch pokrčil rameny, sám se nabídl, že ji tam bude vozit. Myslel si, že se s dcerou během dvacetiminutových jízd trochu sblíží. Jenže to nebylo tak jednoduché.

„Tak jdeš?“ zopakovala, když nezareagoval dost rychle.

„Nechce se mi,“ přiznal se.

„Proč? Neměl jsi ve třídě žádnou lásku?“

Věděl, kam tím míří. Provokovala ho, kdykoli mohla. Doteď se nevyrovnala s tím, že od nich odešel a žijí v odloučení. Ať se snažil, jak chtěl, vždycky si rýpla.

„Na stavební průmyslovce? Tam bylo holek málo.“

„Aha, takže nějaké se přece jenom našly,“ ušklíbla se do zrcátka.

„Je to sraz po dvaceti letech. Tam už vážně nikdo nebude mít chuť na...“

„Ty už si nějak poradíš. Nebo ne, tati?“

Nejvíce ho vytáčelo, když ho provokovala sladkým hlasem – tak jako teď. Hodná dceruška, ale zároveň pěkná mrcha, která mu mezi řádky ráda vmete do očí, jaký je hajzl, že matku podvádí a neodpustí si žádnou obstojně vypadající šlapku.

Nemělo smysl jí lhát, ve třicetitisícovém městě jako Ružomberok se neutají nic.

Proto neodpovídal, mlčel a doufal, že Barbořinu pozornost znovu upoutá mobilní telefon.

„Takže žádná první láska?“ nedala se.

Zavrtěl hlavou a neupřimně se usmál. „Žádná láska se tam nekonala, když už to musíš vědět,“ prohodil přes rameno.

Mobil hlasitě zapípal, Barbora se naklonila nad miniaturní displej.

Štarch si oddechl, potěšilo ho, že výslech skončil.

Žádná láska se tam nekonala, zalhal podruhé, tentokrát sám sobě.

III

„Říkám ti, na tom mladém něco je,“ zopakoval Dezider.

„Na tomhle?“ zapochyboval Zolo a natočil hlavu, aby lépe slyšel.

Seděli v nahrávacím studiu, které si před více než rokem koupili v Košicích. Šťastný nápad. Dezidera hudba bavila, sám byl vyhlášený cimbalista. I Zolovi se ta myšlenka zalíbila – taky byl muzikant, dlouhé roky si přivydělával hraním na zábavách a svatbách. Navíc Dezider přesně věděl, jak na něj. Naznačil mu, že kdyby si v Košicích otevřeli hudební studio, můžou tím pomoci svým lidem – cikánům. Objeví talenty, podpoří je, nahrají dobrou muziku, něco i vydají a pokusí se prodat. Zároveň to prospěje i jejich hlavnímu byznysu, prodeji pervitinu, který potřebovali co nejvíce pokrýt legálními aktivitami.

Zolo neváhal dlouho, černé srdce mu zpívalo, přikývl a šli do toho. Až později Dezider vybalil, o co mu celou dobu šlo.

„Co kdybychom zkusili i jinou hudbu, nejenom lidovky?“ navrhl.

„Jinou?“ nerozuměl Zolo. „Jakou jinou?“ nechápavě se podíval na Gejzu – třetího bratra. Ani ten ale nevěděl, o čem to Dezider žvaní.

„Nevidíte, co se děje? Danceflooru a kolotočářských odrhovaček už má každý gádžo plné zuby. Přijde něco jiného, nového. Velká vlna.“

„Jako co?“

„Přece rap a hip-hop,“ ušklíbl se nejmladší bratr. „Zatím to jenom začíná, ale za dva tři roky...“

„Rap? Ty sračky, které posloucháš v autě?“ nechápal Zolo. „Vždyť je to v angličtině. Složitě texty, tomu tady nikdo nerozumí.“

„Vznikají i české a slovenské skupiny. A jsou fakt úspěšné, i komerčně. Chaozz v Česku válcuje hitparády – platinová deska, víš, jaké jsou to prodeje? U nás Trosky vyhrávají z rádia, Sony BMG jim vydalo album,“ vypočítával Dezider.

„Mně se to nezdá. Co s tím mají naši lidé?“

„Stejně jako černoši v Americe – tam hip-hop vznikl. Na okraji společnosti, ve stoce. A kdo na Slovensku ví něco o stoce a chudobě, kdo ví, co je nenávisť, když ne cikán?“

„Ty skupiny, které jsi jmenoval, jsou cikánské?“

„Právě že ne. Bílá děcka ze sídlišť si hrajou na stoku. Ale když přijde cikán, který to má v krvi, to bude pecka!“

Oba starší bratři pochybovačně kroutili hlavami, na neprobádané území se jim nechtělo. Dezider ale naléhal, aby si aspoň něco poslechli, než nápad zavrhnou. Přemluvil je a Zolovi právě pouštěl čerstvou kompilaci *Zvuk ulice*, kterou vyprodukoval chlápek známý jako David ze Sence. Něco si už poslechli, teď běžela skladba *Posledné želanie*, ve které mladík s uměleckým jménem Pažk Meta-morfolord namáhavě vyplivoval rýmy.

„A tenhle se ti jako že líbí?“ ujišťoval se Zolo.

„Jo. Neslyšíš to? Ještě se do toho potřebuje dostat, ale má perfektní flow, dobré texty a je nasraný!“

„Nic takového tam neslyším. Ti předtím mi připadali lepší.“

Dezider nespokojeně zamlaskal: „Na kšefty máš nos, bráško, ale hudba z tebe odešla. Gádžové tě zkazili, neposloucháš srdcem. Říkám ti, tenhle mladý je talent, oslovme ho.“

„A je vůbec náš?“

„Copak to neslyšíš? Naše krev.“

„Mně se to nezdá, pusť raději dalšího,“ pochyboval Zolo.

„Nikdy mi nevěříš, Bengo,“ zkřivil tvář Dezider, v hlase mu zazněla trpkost. „Říkám ti, v tom klukovi něco je. Když ho podpoříme a něco mu vydáme, může zabodovat. Ve velkém. Ještě i prachy vyděláme.“

„Peníze vyděláváme jinde,“ zvažněl Zolo. „Se studiem jsem souhlasil, protože je to dobré krytí, dobrá zástěrka. I Košice jsou fajn, nemusíme všechno vozit až do Ružomberku, Ukrajince tady máme po ruce. A nemusíme se uskomňovat jako doma, kde nás všichni znají.“

„Ale...?“

„Ale studio je jenom hračka, nekomplikuj to. Pokud chceš, najdi nějakého rapera, nebo jak jim říkáš, tady v Košicích. Můžeme zkusit nahrát i takovou muziku, pro mě za mě... Ale nekomplikuj to, dobře?“

Dezider skladbu zklamaně vypnul, šťvalo ho, že starší bratr nedůvěřuje jeho odhadu. A přitom šlo opravdu jenom o hračku, drobné na rozdíl od toho, co točili v obchodě s pervitinem. Jenže Zolo by trochu toho odpočinku nepřežil, potřeboval mít všechno pod kontrolou, pokud v něčem neviděl potenciál, okamžitě to odepsal.

„Rozkaz, kapitáne,“ zasalutoval posměšně a pustil Zolovi skladbu *Čakám na deň* od Trosek, která se staršímu bratrovi zalíbila mnohem víc.

*Čakám na deň bez mreží, bez reťazí,
keď budem môcť povedať – my sme víťazi!
Deň, keď nebudem musieť utekať pred ničím,
bez príčin, keď zakričím a nič tým nezničím.*

*Deň, keď sa predou mnou nezabuchnú dvere,
deň, keď zabudnem, v akej som zasranej čiernej diere.
Deň, keď nebudem chcieť nadávať na to, čo ma sere,
keď životu vezmem to, čo on mi stále berie.*